

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VI.

Broj 21.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplat-
nike K 1.70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo
K 2.25. Na godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 filira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Savi, br. 21.

U Samoboru
21. svibnja 1911.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petimni redak u re-
dakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji
se više puta uvrćuje, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“.
Neplačena se pasma ne primaju, rukopisi se ne vraćaju.

Zaključni računi.

Valjda već u prvoj sjednici trg. zas-
tupstva predloženi će biti zaključni računi
opć. poglavarstva za god. 1910. na pretres.
Ovo je vrlo važna zadaća opć. zastupstva,
što je ona imadu da izvrše svake godine.
Jer, kako je godj općinski proračun temelj
općinskom gospodarenju za stanovitu godinu,
tako je i točan pretres općinskih završnih
računa bez svake sumnje jedan bitan pre-
duvjet, da se mogu sastavljati valjani pro-
računi primijenjeni što vjernije faktičnim
dohocima, te rashodima, koji imadu pokrivati
potrebe općinske. Iz pomnog i što savjes-
nijeg raspravljanja i pretresivanja zaključnih
računa najbolje se može uvidjeti, koliko je
općinsko zastupstvo pogodilo pravu visinu
stanovitih naslova i s'avaka proračuna kako
u njegovom prihodu tako i rashodu; a in-
formacije i iskustvo, što se odatle crpi,
mogu doista najbolje poslužiti opć. odboru
kod sastava opć. proračuna za iduću go-
dinu.

Ali je proučenje zaključnih računa
nužno i stoga, da se uzmogne konstatovati,
ukoliko se pojedina općina držala stavaka
proračuna, nijesu li gdje prekoračene stavke,
i ako jest, s kojeg razloga, pa i to da li
se je mogla uz pomnijije gospodarenje
kakova prištednja polučiti.

Ovakim raspravljanjem zaključnih ra-
čuna na opć. sjednici, ako je ono trijezno i
objektivno, daju se inicijative za što bolju
gospodarsku upravu, a proširuju pogledi u
faktične potrebe općinske. Na trijeznom ra-
sudjivanju ovakih računa, koje je spojeno s
iskrenim posavjetovanjem i uputama, te is-
tinskim nastojanjem, da se opažene mane
i nedostaci, kao i eventualne nepravilnosti
odstrane, daje se prava direktiva za rad i
općinskoga poglavarstva i opć. zastupstva.

Sastav zaklj. računa temelji se na §.
50 zak. o uređenju općina, a kako se ure-
djuju o tome su izdani posebni napuci zem.
vlade.

Zaključne račune, predaje poglavarstvo
najprije na preispitanje članovima proračun-
skog odbora, a kad ovi dovrše svoj posao,
dolaze računi pred zastupstvo.

Proračunski odbor imade pravo da u
svome izvještaju, što ga podnosi zastups-
tvu, spomene sve, što drži, da valja odstra-
niti, imade pravo da istakne sve mane i
propuste, na koji bi eventualno naišao, pa
konačno podnijeti i svoje prijedloge opć.
odboru.

Poslije pretresa računa u zastupstvu
podnesu se ovi sa svjema priložima kr.
županijskoj oblasti na konačno ispitivanje.

Koliko smo informirani, prorač. odbor
trg. zastupstva (gg. Hrčić i Razum) dovršio

je već gotovo sav posao oko ispitivanja
opć. računa za prošlu godinu, pa bi — kako
smo u uvodu spomenuli — mogli zaključni
računi doći na dnevni red već u iduću sje-
dnicu.

Naše zastupstvo, koje je i lanjske go-
dine zasvjedočilo osobitu pažnju ovome pre-
dmetu, te dokazalo da znade trijezno i obje-
ktivno prosudjivati rad općinske uprave, i
gospodarenje, bez sumnje će i ovaj put do-
kumentirati jednaki interes za stvar, a i je-
dnaku brigu, da svi njegovi zaključci, koji
se obično nadovezuju i stavljaju kod pret-
resa računā, budu u najbolje shvaćenom inte-
resu same općine.

Marvogojstvo u samobor- skom kotaru.

U području našega kotara, izuzevši go-
roviti dio općine Podvrh, opaža se lijep na-
predak u marvogojstvu. Naši seljaci oka-
zuju sve više volje i razumjevanja za ljepšu
i bolju pasminu goveda. Do sada imade u
kotaru oko 40 komada licenciranih bikova,
od ovih do 16 simentalske, a ostalo pin-
gavske pasmine. Budući da imade u cijelom
kotaru do 4300 krava i junica, trebalo bi
još nekoliko bikova.

Najveća je pogrješka našeg seljaka, da
se premalo brine za bolju mušku rasplodnu
stoku. U tom smjeru moraju neprestano
oblasti raditi, te često našeg gospodara siliti,

Dr. Aleksa pl. Praun- sperger.

(Svršetak)

Kao okultista vodio je Praunsperger
pomno dnevnik. Njegove bilješke iz liječnič-
ke prakse mogle bi biti i danas zanimljive
za svakoga liječnika. Savjesni Aleksa ne
zadovoljava se samo time, da u bilješkama
utvrđuje dijagnozu pojedinog bolesnika, već
točno opisuje bolestan oko, sačin operacija,
magredu i terapiju, i t. d.

Ovakom odličan maš i liječnik trebao je
da u svojoj službenoj karijeri dođe i na
vidjano mjesto. To se i zbilo god. 1844,
kadno je imenovan, praliječnikom.
Prigodom nove organizacije zdravstvene op-
rave predložio je Praunspergera ban Jelačić
za zdravstvenog šefa kod banske vlade, što
je on i postao. Kad je nastala definitivna
organizacija, stavljen je u mir, još p'ipuno
zdrav i duhom i tijelom, a raditi ko crv.
Bilo mu je tada 57 godina. Za cijelog služ-
bovanja služio Praunspergera pričinom za
revno vršenje službe. Podnosi Mirko i Đuro
Lentulaji najljepšu od svih pohvala. Apsolutni
vrline, a poduzetost liječnika, Gledajući
Sveučilišni, podravlja ga i ostala
prijemima.

Kao rodoljub bio je Aleksa Praun-
sperger kristalni značaj. Gdje se radi o

prvim redovima. Gdje god mu je bilo mo-
guće, tu se približavao narodnim književni-
cima slušajući s njima o dobru domovine.
Slavnog Se no u pohadjao je često raspra-
vljajući o narodnom pokretu i želeći da kao
starač ne može više biti subortocem na
slavnom polju narodna književnosti.

Kako je svačao djelotvornu ljubav
prema domovini vidl se iz jedne njegove
sdnotacije, koja glasi:

„Negda je bilo lijepo aristokratom —
gospodi — kod njih se je dobro jeo i još
bolje pilo, te se je katkad divanilo i o op-
ćem dobro, ali to samo per tangens, vel ex
genero-ritate sui ambitioze curatae. — Sada
se zaboravljena ona gospoda — sad se radi
liučito o fizičnom i moralnom poboljšanju
naroda, postavila se temelj napretku, valja-
nost i samosvijesti Hrvata, a to je narod-
nost! — Tudiim jezikom mogu se izobraziti
pojedini ljudi — ali čitavi narodi nikada.

U molitveniku njegova iz dječjih vre-
mena nalazi se na posljednoj strani njego-
govom vlastitom rukom ova primjedba:
„Narod, koj svoj narod zataji, ne može se
uspješno pojaviti na polju slave drugog
koga naroda.“

Svako djelo, što je izabio u našoj književ-
nosti, on ga je nabavio. Posljednja njegova
kćerka njemu izjavila je pjesnu. Kao
stavac fizički oslabljen, još uvijek polataše u
musealno prostorište, gdje je iz Dragutina
Rakovca obavijestio kako vrijeme služba taj-

Njega ide slava, da je prvi potakao
misao izdanja novina u hrvatskom jeziku.
Za vrijeme svoga djakovanja u Beču sa
kolegom Mihanovicem (kasnije general.
konzulom) počeo je naime izdavati hrv.
dnevnik. Prerano, zato i bez uspjeha.

Glazbu, slikarstvo i kiparstvo volio je
i visoko cijenio, bio je izvrstan gospodar,
izvrstan botanik. Ljubio je cvijeće i lov. Kao
85 godišnji starič još je znao s puškom o
ramenu ići u šumu.

Napisao je mnogo članaka razasutih
po raznim listovima. Teško ih bi bilo sa-
kupiti, jer se nije nikad pravim imenom
potpisavao. Izdao je dvije knjižice: jednu o
poznavanju otrovnih gljiva, drugu o gusjenič-
cima. Napisao je i naputak žiteljstvu, kako
da se čuva za vrijeme kolere.

Sve, što je lijepo, dobro i plemenito
stjecalo se u njegovoj duši. U 83 godini na-
pisao je još jednu pjesmu kao svoju pos-
ljednju ispovjed. I tu je odraz njegova miš-
ljenja, plemenitih osjećaja; zato i donosimo
iz nje posljednje stihove:

Tko sebi škodi budata je, lud

Tko drugim škodi, stvor čovjek lud.
Ne čini, što ne želiš, da ti se dogodi,
Na tdi, kuda želja tvojih mah te vodi
Sve uzmi, što ti udes zgodno nudi,
Al uvijek da je to bez kvara drugih ljudi.

Skladište kraljevskog DRENEROVOG PIVA

A. NAGODE, Samobor, Starogradska ulica br. 41.

ima svagda na zalih' piva u buretima i bocama. — **Ljekovito pivo sv. Ivana.** — Posebni specialitet piva za nervozne u staklenim bocama i bocama od kamena.

Pivo najbolje kakvoće.

16

Cijene umjerene.

K poboljšanju općih prilika bez sumnje će mnogo doprinjeti „Medjunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Ovo je jedina zadruga koja i bez liječničke pregledbe prima sve zdrave osobe, a u dobi od 15 do 80 godina, što se prima niti jedno osiguravajuće društvo na svijetu.

Držimo da nam je dužnost upozoriti na našu zadrugu, koja je na narodno-gospodarstvenom temelju osnovana, pa je sa svojim neznatnim uplatama pristupačna i najširim slojevima.

Zadruga „Balkan“ dijeli se u kola, u kojima imade po 400 (u starijim kolima od 60 do 80 god.) odnosno 500 (u mladim kolima od 15 do 60 god.) zadrugara. Kada jedan zadrugar nekoga kola umre plaćaju ostali zadrugari iz toga kola za njega odnosno posmrtninu, kako to određuju §§ 8. i 9. zadr. pravila. Potpunu visinu upisane svote, bez ikakvih odbitaka isplaćuje zadruga već nakon 6 mjeseci članstva. Posmrtnina se isplaćuje poslije ovoga roka i u slučaju samoubojstva i bez razlike da li je kolo u koje je član upisan popunjeno ili ne. Osim toga podjeljuje zadruga svojim osiromašnijim članovima nakon jednogodišnjeg članstva znatne novčane potpore.

Koliko prednosti pruža zadruga „Balkan“ može se najbolje vidjeti iz toga, što je zadruga svojim zadrugarima do konca studenoga pr. g. isplatila preko 400.000 K (četiri stotine hiljada kruna) posmrtnina i potpora, te iz sljedeće tabele upisnih pristojbi i uplata:

1. za upis osobe u dobi od 15—40 g. plaća se 12 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 2. za upis osobe u dobi od 41—60 g. plaća se 13 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 3. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 21 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 4. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 32 K sa pravom na posmrtninu od 2000 K.
- Kasnije plaća se samo godišnja članarina od 4 K, te maleni posmrtni prisnosi koji kod
sub 1. spomenute upisnine iznose 2 K.	
2.	3.
3.	5.
4.	8.

Sjedište zadruga „Balkan“ jest u Zagrebu (poslovnica: Gundulićeva ulica 29), a podružnica se nalazi u Sarajevu (poslovnica: Ferhadija ulica 55) Zadruga je protokolirana po velesl. kr. sudb. stolu u Zagrebu pod br. 2141 gr. R. 1908.483 i koncesionirana po c. kr. zajedničkom ministarstvu financija u Beču pod br. 10392 B. H. 1908., te stoji pod kontrolom visokog trgovačkog suda u Zagrebu kao i u Sarajevu i oim toga pod nadzorom vis. zem. vlade u Sarajevu. Sve daljne upute podijeljuje odmah ravnateljstvo.

„Medjunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Gundulićeva 29. ZAGREB. Gundulićeva 29.
Telefon br. 323 Podružnica: Sarajevo.
Brojovni naslov: „Balkan“ Zagreb.

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

Kupujte
za
Kašelj
promuklost, sluzavost,
katar i kašalj hripavac
KAISER-OVE
prane karamele
sa tri omorike
5900 svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.
Omot 20 i 40 ml., svežanj 60 f.
Ljubim se kod
MIRKA KLEŠČICA
Ljekarnika u Samoboru.

Brašno!!!

najbolje banatsko, još uvijek uz jeftinu cijenu, kao i najfinije groždjice, rukom birane mandule, domaći mak, koji se na zahtjev samelje, svježi maslac, francusko najfinije ulje, razno sjemenje te svakovrsnu specerajsku robu preporučuje najbolje trgovina

Makso Škarek

Rendes-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uredjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvršna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar

Snizene cijene!

Tko želi biti jeftino i dobro podvoren, neka se izvoli potruditi u moju trgovinu, gdje će naći upravo prispjelih ljetnih lataka za gospojinske haljine.

Prave engleske zefire, batiste i delene za bluže.

Platno, svake vrste šifona i kretona svih širina.

Ovratnici, manšete i ogrlice

u svakoj boji i veličini kao i svekolika ostala roba, koja razjoca u ova straka.

L. Rosenberger

trgovina pomodne i manufakturne robe.

Snizene cijene!

Ignatz Deutsch i brat Zagreb, Nikolićeva ulica 8.
(Preko svratišta k „Janjetu“)

ASFALTNO PODUZETNIŠTVO

izvrađa sve asfaltna radnje za naravnim asfaltom, petriro-izvove od drvenih cementom, klinkerom, asfalt-ljepionom, isušuje vlažne sirove. — Specialitet: podizanje sa krasovim potpornim zidovima u asfalt. Preuzima za sve izvedene radnje višegodišnje jamstvo. — Glavno skladište: Bečička travnica cementa „Union“. Drži uvijek na skladištu sve vrste građevnog materijala. Dobavlja sve tehničke potrebitne za razne vrste i gospodarstva.

Cijene i opšte deđe se rado i besplatno.

DUNAV osjegurajuće društvo u BEČU
(Društveno jamčeno čimovica 48 milijuna kruna)

osjegurava uz najpovoljnije uvjete

**život, proti vatri, proti prazalnoj kradji, tuđi to
staklo i transport.**

Glavno zastupstvo za Samobor i okolicu imade g. Gjuro Francoskić ml.